

Йдім шляхом звороту на фронт клясової боротьби, що його вказав нам 12-ий з'їзд ТУРФДім

Дванадцятий з'їзд ТУРФДім проголошує ключі звороту на шлях клясової боротьби, вказав, що завдання зміцнення українських робітничо-фермерських організацій та збільшення числа їхнього членства — це перші й найголовніші кроки на шляху звороту на шлях клясової боротьби.

Прилучити до організаційних рядів тих робітників і незалежних фермерів, які не є ще в організованих рядах, а тим самим прилучити їх до клясової боротьби — це одно з найголовніших завдань.

Центральні заряди наших організацій розробили вже на-

КАМПАНІЯ ЗА ЧЛЕНСТВОМ ДО РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА В ЖОВТНІ

Жовтень для Робітничого Запомогового Товариства! — така постановка його конвенції. Поклики Головного Заряду ви вже читали в "Укр. Роб. Вістях".

Як же наше, як турфдімів, ставлення до цієї кампанії? Ми повинні дати відповідь на це запитання.

Двох відповідей бути не сміє. Ми не можемо сказати: це відноситься тільки до членів РЗТ, до їхніх зарядів. Ні, це відноситься до нас дуже багато, так же багато, як і до самого РЗТ. Кампанія за членством до РЗТ ми повинні проводити спільно з зарядами й відділами РЗТ так само, як би це була кампанія нашої організації.

Бо котра ж тут "наша організація", а котра "не наша"? Коли ця організація йде тим шляхом, що й ТУРФДім, коли спільно боремося проти одного ворога, тісно співробітничемо на всіх галузях діяльності — то обидві ці організації є наші, є організації українських трудящих мас Канади, як частина загальної канадської робітничої кляси та незалежного фермерства.

Економічна криза гвітить нас однаково. Терор капіталістичної кляси бе нас однаково. Поліцейська куля в Естевані, чи поліційний клуб у Форт Віа'ям цілком однаково в члена ТУРФДім і РЗТ.

Остання конвенція РЗТ, взявши на увагу тяжке економічне положення робітництва, перерешила ухвалу, на основі якої робітники, яким тяжко платити повну вступну й місячну вkladку, можуть платити половину,

ПОКЛИК ЦВК ТУРФДІМ ДО ЧЛЕНСТВА ВСІХ ВІДДІЛІВ ТУРФДІМ, ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ Й СЕКЦІЇ МОЛОДІ

черк пляну організаційної праці, на основі якого жовтень є місяцем приєднання нового членства до РЗТ; листопад — кампанія в користь української робітничо-фермерської преси; грудень — кампанія за членством до ТУРФДім; січень — це місяць ТОДОВИРНАЗУ й Секції Молоді ТУРФДім. Провсі ці кампанії писатиметься у відповідний час, а зараз ми торкнемося тих, що стоять на черзі перед нами.

ТАК САМО, ЯК І ЖІНКИ З ТИМИ САМИМИ ПРИВІЛЕЯМИ.

Яку величезну директну користь приносить РЗТ своїм членам показують нам цифри: \$51,538.00 — запомоги, \$11,203.02 — посмертного виплатило РЗТ за 1930 рік і за 6 місяців 1931 року. \$62,741.02 виплатило за півтора року своїм членам та їхнім родинам. \$199,766.32 виплатило РЗТ своїм членам і їхнім родинам.

СТРАЙКОВА БОРОТЬБА В ЕСТЕВАНІ І БІНФЕЙТІ

Останні події в Естевані, розстріл мирної майнерської демонстрації 29 вересня, жертвами якої впали (вбиті й поранені) члени нашої організації, заставили здригнутися усіх трудящих Канади.

Зараз капіталістичні оборонці стараються затерти сліди злочину поліції і всю вину скласти на тих, яких постріляно та поранено. Зараз кільканаять робітників арештовано, а п'ятеро влада не хоче навіть випустити на волю під залог. Ані одного не посаджено в тюрму з тих, які стріляли. Щоб затерти сліди злочину — влада не хоче, щоб преліментарне переслухання відбувалося в Естевані. Вона втікає подальше від того місця, де пролялася робітничая кров, де найбільше очевидців тої кровавої події.

КАМПАНІЯ ДОПОМОГИ "ВОРКЕРОВІ"

Жовтень — це також місяць несення допомоги центральному органу комуністичної партії "Воркери", бойовій революційній газеті англійською мовою.

за час свого існування — парусот доларів до 200 тисяч — хіба ж ці цифри не говорять самі за себе?

І то ще коли РЗТ виплачувало своїм членам? В найтисну для них хвилину: тоді, як вони лежали хорі, покалічені, безрадні, безпомічні, тоді, як їхні жінки та діти залишалися сиротами.

Про це треба тямити кожному робітникові. Великий приют-сиротинець зараз вже дає притулок сиротам і немічним членам.

Це є ті аргументи, які повинні переконати кожного робітника, що його місце в РЗТ, ці аргументи кажуть нам, як братів організації, допомагати всіма силами будувати Робітничо-Запомогове Товариство!

ЦВК ТУРФДім кличе усі заряди відділів, усе членство ТУРФДім і його секцій взятися в жовтні з членами РЗТ до проведення ударної кампанії за приєднанням нового членства для цієї корисної робітничої організації.

Той осуд повинен виявитися в першу чергу в масових резолюціях протесту, в домаганні відтягнення озброєної поліції із охопленої страйком околиці і в несенні допомоги страйкуючим майнерам та будуваним оборонному фонду.

Про це вже писалося в "Укр. Роб. Вістях". Про це пишеться і в цьому числі на іншому місці. А на цьому місці ми тільки пригадуємо членству ТУРФДім та всім українським робітникам і незалежним фермерам і кличемо:

Товариші й Товаришкі! Всяка форма допомоги — чи то одягом, чи поживою чи грошима зараз дуже потрібна. Страйк продовжується! Майнері як один тримаються! Станьмо ж і ми всі по цій Канаді дружньо їм на допомогу!

Як кожна інша газета, як наша українська робітничо-фермерська революційна преса — "Воркер" бореться за своє існування. Бореться, як бореться, самий пролетаріят проти

тягару нинішньої кризи, що й на його плечі завалила капіталістична кляса.

Чому ми повинні допомагати "Воркеру"? — над цим питанням залишнім тут розводитися, бо про це вже писалося в "УРВ". Як ми повинні допомагати — на це питання ми повинні відповісти на цьому місці.

Ми несемо наші преси допомогу у двох формах: передплатаю й пресовим фондом. По суті — передплата, це не є допомога, це є заплата за ту науку, яку нам газета приносить.

Коли говорити про "Воркера", то ніяка інша газета в Канаді, що видається англійською мовою, не дає нам такої науки й не несе нам, як робітникам і незалежним фермерам нужницького уродження, такої оборони, як "Воркер". "Воркер" несе нам чисто клясову науку. "Воркер" несе нам

БОРІТЬСЯ ЗА ПРАВА РОБІТНИЧОЇ КЛЯСИ Й ПРОТИ ДЕПОРТАЦІЇ

Арештування комуністичних провідників в Торонто, які незадовго стануть перед судом за приналежність до "незаконної організації" на основі 98-ої точки кримінального закону; депортація робітників чужинського уродження з Канади до фашистських країн, одиницький "злочин" яких є в тому, що вони не мають праці й хочуть їсти — ці два питання стоять перед нами зараз на порядку дня.

Канадська Робітничая Оборонча Ліга бореться зараз кампанією за збиранням соток тисяч підписів під законопроект, який усуває би 98-ю точку кримінального закону, який спинив би депортації й дав робітникам і фермерам право свободи слова, преси, зборів і організації.

Ви, товариші й товаришкі, маєте вже ці листи для збирання підписів. Що ви з ними зробили? Чи пішли ці листи в рух, чи спокійньо вилежують в секретаря в шухляді?

Ці листи треба заповнити тисячами підписів. Коли мало у вас листів — пишіть за ними. Проводьте ударну кампанію за збиранням підписів. Обов'язком кожного робітника й ро-

бінці, фермера й фермерки, обов'язком кожної організації цю листу підписати.

Ми кличемо членів ТУРФДім, всіх, хто читає по англійськи — передплачуйте "Воркера", складайте на пресовий фонд, допоможіть в жовтні бойовою організації компартії!

Ми кличемо членів ТУРФДім, всіх, хто читає по англійськи — передплачуйте "Воркера", складайте на пресовий фонд, допоможіть в жовтні бойовою організації компартії!

БОРІТЬСЯ ЗА ПРАВА РОБІТНИЧОЇ КЛЯСИ Й ПРОТИ ДЕПОРТАЦІЇ

Арештування комуністичних провідників в Торонто, які незадовго стануть перед судом за приналежність до "незаконної організації" на основі 98-ої точки кримінального закону; депортація робітників чужинського уродження з Канади до фашистських країн, одиницький "злочин" яких є в тому, що вони не мають праці й хочуть їсти — ці два питання стоять перед нами зараз на порядку дня.

Канадська Робітничая Оборонча Ліга бореться зараз кампанією за збиранням соток тисяч підписів під законопроект, який усуває би 98-ю точку кримінального закону, який спинив би депортації й дав робітникам і фермерам право свободи слова, преси, зборів і організації.

Ви, товариші й товаришкі, маєте вже ці листи для збирання підписів. Що ви з ними зробили? Чи пішли ці листи в рух, чи спокійньо вилежують в секретаря в шухляді?

Ці листи треба заповнити тисячами підписів. Коли мало у вас листів — пишіть за ними. Проводьте ударну кампанію за збиранням підписів. Обов'язком кожного робітника й ро-

РОБІТНИКИ БЕНТВУД ЧЕЙР ЕНД ТЕЙБЛ КО. ВИЙШЛИ НА СТРАЙК

ПРИЧИНА — НЕЙМОВІРНО НИЗЬКА ЗАРОБІТНА ПЛАТНЯ І НАЙНОВІША П ЗНИЖКА. Страйкерам потрібна негайна допомога.

28 робітників Бентвуд Чейр енд Тейбл Ко. в Елмвуд, Ман., вийшли на страйк, щоб не допустити до дальшої знижки заробітної платні. Фахові й півфахові робітники працювали в тої компанії просто за неймовірно низьку заробітну платню. Вистарчить подати статистику платні цих робітників, щоб уявити собі той страшний визиск, який тягнула з них компанія. Ось та статистика:

3 робітники діставали по 12½ цента на годину, 3 — по 15 центів, 1 по 17½ ц., 6 — по 20 центів, 7 — по 22 ц., 3 — по 25 ц. і 3 — по 28 ц. За цілий тиждень тяжкої праці діставали робітники по 7, 9 і 12 доларів, а вже найвище діставали деякі фаховці до \$17 за тиждень.

30 вересня компанія проголосила знову знижку платні на 10 відсотків. Коли за попередню платню робітники не могли вийти, то після 30 вересня їм приходилося цілком даремно працювати на компанії.

Перед тим, як вийти на страйк, робітники написали компанії такого листа:

Вінніпег, Ман. 3 жовтня 1931.
ДО
Бентвуд Чейр енд Тейбл компанії,
в Елмвуд, Ман.

Панове!
Ми нижче підписані представники цляового комітету, вибрані всім робітниками, що працюють в вашій фабриці, маємо пропозицію вислати до вас сагадує:

Недавня знижка платні, що ви її завели, не має аж ніякого виправдання, є злочинна та переходить всі межі людськості, наскільки це відноситься до стосунків між працедавцем і робітником. Платня в вашій фабриці, що ви її платили по кінець вересня, є найнища в Канаді для того роду робітників, які у вас працюють. Багато робітників в вашій шапі, навіть коли вони працюють цілий тиждень, дістають платню, що представляє собою життєвий рівень подібний до рівня китайського кулі. Теперішня заробітна платня фаховим і напів-фаховим робітникам у вас заставляє їх жити нище життєвого рівня павпра-нуждара. Вона є нище мінімальної скалі платні для дівчат в провінції Манітоби. Така є платня, що зараз є в вашій шапі по заведенню знижки при кінці вересня цього року.

Ми сильно протестуємо проти цієї знижки та проти інших несправедливостей, як наприклад: послання домів ліпше плачущих робітників, а примування нище плачущих сповняти роботу за них; відсутність регулярних дат виплати, що приневолює нас чекати на платню по часі, коли вона належна. Щоб це все усунути, ми домагаємося:

1) Признання шапового комітету, що обговорював би справи робітни-

ків вашої шапи по таких питаннях, як скалі платні, умовини праці тощо. Цьому комітету має даватися вами 15-денне повідомлення наперед про всіні пропозиції вами зміни.

2) Відтягнення останньої знижки платні.

3) Ніякої дискримінації проти робітників, членів шапового комітету.

4) Рівний розподіл праці в часі, коли мало праці.

5) Точне виплачування платні на 1-го і 16-го кожного місяця.

По отриманні цього листа ми бажаємо, щоб ви поінформували нище підписаний комітет, чи ви приймаєте вищі домагання не пізніше, як у вівторок, 6 жовтня до 10 години рано, бо інакше буде підпринята акція й всі відповідальність буде тоді скадіти на нас самих.

Ми відчуємо, що наші домагання є слушні і матимемо моральну і матеріальну допомогу від всього бойового робітничого руху та його преси в обороні нашого права жити по людському.

Компанія, розуміється, цей лист відкинула й робітники вийшли на страйк. Хоч шапа це невеличка й всього 28 робітників вийшло на страйк, то проте негайно коло фабрики появилася поліція. Компанія хоче дістати скебів, але робітники поставили пікети. Одного пікетника вже арештовано. Цьому гурткові робітників потрібна негайна допомога — головню допомога в пікетуванні й в поживі як для самих страйкерів, так і для пікетників.

Небезпека головно є та, що робітники недоцінюють, мовляв, що там — лише 28 робітників вийшло на страйк. Товариші! Річ не в тому, що тільки 28 робітників, але в тому, що коли вони програють, то не тільки вони потерплять тяжко, але це відб'ється духа всім визискувачам дальше знизувати робітникам заробітну платню. Тому спішіть на допомогу цьому страйку в Елмвуд. Страйком керує Воркерс Юніті Ліг.

Одночасно нас повідомляють, що там же в Іст Килдонан застрійкували шість міських страйків, яким місто платило за воження гравелу по 50 і 55 за ярд, а зараз знизило до 40 центів від ярда. Юнія й там дає страйкуючим допомогу, поставивши пікетників. Місто старається наняти скебів, тож не треба до цього допустити. Нехай ані один робітник у Вінніпегу не зголошується до праці ні до того гравелу, ні до Бентвуд Чейр енд Тейбл Ко., але нехай кожний поспішить з допомогою страйкуючим.

Одночасно нас повідомляють, що там же в Іст Килдонан застрійкували шість міських страйків, яким місто платило за воження гравелу по 50 і 55 за ярд, а зараз знизило до 40 центів від ярда. Юнія й там дає страйкуючим допомогу, поставивши пікетників. Місто старається наняти скебів, тож не треба до цього допустити. Нехай ані один робітник у Вінніпегу не зголошується до праці ні до того гравелу, ні до Бентвуд Чейр енд Тейбл Ко., але нехай кожний поспішить з допомогою страйкуючим.

ЮХИМ ЗОРЯ

ЗАЛІЗНЕ ПАВУТИННЯ

(Продовження)
ПЕРЕМОГА.

Шпала якийсь час лежав нерухомо. Боліла ліва нога. Не будь Петро меткий, в'юнкий хлопцев, — він певно, не побачив би цього молодого, зухвало, прикрашеного ласкою проміння ранку.

Шпала набридло чекати на смерть. Він підвівся з землі, ледве виліз на укіс — вагонів — дивно — не було. Тоді він сміливо рушив до паротяга.

Червоноарміїці чекали Петра. Коли ж загуркотило після катастрофи, — терпець їм увірвався: вони пішли шукати розшуки. Скоро вони догнали свого начальника і вже разом з ним рушили на арену недавнього бою.

Зворушений Шпала довго думав на металевий цвинтар — о, ця пригода додасть надій комісарові.

Аж ось Петрові в голову закралася думка про Бляшаного. Може це він стоїть... Шпала хутко позів у будку.

Попсовані паротяги не дуже вразили червоноарміїців, старих залізничників. Вони широздивувалися б, довідавшись, що в Америці влаштовуються платні бої паротягів, куди вчащають говірки юрби.

Червоні почали розшукувати бригаду. Спершу під укосом знайшли видроокого брудного хлопця — певно, конєргара. Рятуючись від неминучої небезпеки, він плигнув на ходу, й звихнув собі ногу.

По тому червоноарміїці вилізли на "Шуку". Вони риптом розгубилися. Долі лежав здоровенний чоловік. Під час катастрофи він, мабуть, лопатив, бо його голова була в паливній, а ноги зчавила контр-будка. Згори на труп даявся тоненький струмочок води, мішаної з паром.

Бляшаний лежав на своєму звичайному місці коло вагелажі регулятора й марно сидкувався визволити руку з-під важкої скрині.

Поблизу стояв Шпала. Батько й син дивилися один на одного довго й неспризно.

Коли ж червоні звільнили руку машиністові, Петра оповило радісне тремтіння, що швидко нагадувало біль. Тепер рука вже не зрадить.

"Невже я скарю його?" Бляшаний, очевидно, прочиштов на обличчях нашорощених гоїтей смертельний вирок. Він знає, чакла виплигнув з будки і вдарився навтікача до рясного лісу.

На мить червоних немов приголомшив цей зухвалий вчинок. Вони враз кинулись до дверей — пізно. Жадна куля не догнала Бляшаного.

Повертались мовчки. А трохи згодом здійняли з платформи автодрезину й залишили місце катастрофи. Дорогою забрали трофеї — зброю й браунців і рушили до Куряви.

На колях послалась тиша. Жужелиця хмар сховала чебесну паливину.

Чернай великими кроками ходив пероном, нервово хвилюючи волосся своєї стіжкуватої голови. Ліва частина його обличчя конвульсійно спіпалась — він був певен того, що загін Шпала попече халядки.

У МАНДРИ.

Червоні вирішили наскочити на містечко. Вони цілком слухали гадали, що вороги, позбувшись паротяга й панцерника, залишать Корчі. А ні — буде гарячий бій.

Непосидюча вдача ще вдень погнала передягненого Шпала до Корчів. Він рушив у мандри без певної мети, але ширю вірив, що зробить щось важливе; і коли знову вскочить у пастку — визволять товариші.

Дорогою Петро вагався. Обов'язок гнав його до депа довідатися про кількість ворогів тут по їхні наміри. Але почувся наказувало йому відвідати Текудо — треба ж впресті з'ясувати, хто сказав про нього ворогам.

Коли вже сутеніло, Петро наблизився до Текудиної хати. Він обережно йшов під захистом термьяв. Вряди-годи зустрічались перехожі. Шпала виліз до тину. Здається, знайоме обличчя... Скакодуб.

Старий машиніст якийсь безсило колівався й ще більше нагадував "Джойку".

Петро нечутно підбіг до Скакодуба. Той здивовано захрипів.

— Яким вітром? — і відрізав ж почав надувувати своєю красномовністю. — Що?..

— Ага, на розвідку. Дивись, щоб часом не вскочив у ятір. А я був на селі... Лежить моя стара в братової й навіть пальцем не поворухне. Спасибі Текуді, доглядає...

— Текуді. Де?..
— Чого скачеш? — Скакодуб усміхнувся. — А вона любить тебе.

Шпала не міг сказати жадного виразного речення.

— Вона дуже жалкувала, що Карпо підслухав і арештував нас... Не журись шайнуїся, щоб часом бандити не зловили. Шпала бадьоро попрямував до залізничної колії. Дорогою він думав про своє — непогадале коханья, про коханья громадянської війни, яке або він бухало раптово, ніби передчуваючи своє тяжке коханья, або ж довгий час, відмежоване озброєними лісами, зруйнованими шляхами мусило животити. Тодішнє коханья жило лише надією на потужне відродження радісного життя, при-

крашеного цілющою працею та оновленим почуттям.

СМЕРТЬ НА РЕЙСІ.

Ніч оповила залізницю чорними дивовижними смугами. Шпала за ніщо мав своє життя: сміливо ходив ворожим вишином, дивився, як вантажати у вагони амуніцію, зброю й харч.

— Не втечеш, синьштанники, — Петро з пильністю страгетга оглядав місце сподіваного бою.

Бандити халпиво й безглуздо, як риба в ятері, сновигали по колях. А на їхніх обличчях була паніка.

Готуйте швидше паротяги, — гукнув опецькуватий чоловік в'яга тоном отамана.

Шпала, зосередив свої думки на залізних конях. Треба зіпсувати їх. А може підпалити літне піддерев'яне депо. Він з остерогою закрився до депа, поногово вогкості, диму й специфічного смороду.

Розпалювачі пішли — певно, по дрова.

А тим часом Петро виліз на паротяг, вибив із скрині й бідоно з газом та мастилом і сплигнув на землю. По томв, з бідонами в руці, він побіг у куток, де лежали дошки. Поклавши на землю клоччя, а поверх нього дошки, Петро поляв усе це мастилом та газом — і запалив. Багатя митки засичало.

Шпала побіг до дверей, а назустріч — чинсь кроки. До депа зайшов такий кременний чоловік, що від нього немов дмуло кричею. Його обличчя швидко наблизилось до полум'я.

Шпала сховався в кутку й похалцем вибивав револьвера — постріл.

Петро наблизився до пораненого. Він якийсь не йняв віри тому, що на рейці, заллятий мастилом і темеривою, мішаною з відбілкою від багаття, лежить... Бляшаний — його батько.

Бляшаний рвучко дихав. Із сонної артерії текла кров, з разом з нею й життя.

Шпала безсило схилив голову. (Кінць буде.)